

МАТЕРИАЛЫ

VIKTORIJA UŠINSKIENĖ

Uniwersytet Wileński

Księga akt grodzkich trockich [1660–1661] ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego

Przechowywana w BUW kolekcja rękopiśmiennych akt sądowych zawiera 543 zespoły z lat 1540–1845. Do r. 1915 stanowiły one znaczną część olbrzymich zasobów Archiwum Centralnego Akt Dawnych w Wilnie (1852–1915). Kolekcja dostarcza cennych informacji na temat życia społecznego i politycznego WKL, między innymi — na temat sytuacji kulturowej i językowej w XVI–XIX ww. Celem niniejszej publikacji jest sporządzenie inwentarza analitycznego zespołu, zaznaczonego w katalogu BUW jako *Akta sądowe grodzkie trockie z lat 1660–1661 (Trakų pilies teisimo aktai 1660–1661 m., sygn. F7-TPT, 1660–1661)*. Tekst stanowi część pierwszą opracowanego inwentarza i zawiera opisy dokumentów 1–200 (K. 1–209). Praca została wykonana w ramach projektu naukowego *Księgi sądowe WKL ze zbiorów BUW: cyfrowa baza danych*, według którego do r. 2015 przewidziana jest dygitalizacja wszystkich opracowanych materiałów oraz stworzenie elektronicznego skorowidza nazw własnych i geograficznych.

Słowa kluczowe: księgi sądowe WKL, dokumenty rękopiśmienne, akta grodzkie trockie, kolekcje cyfrowe Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego.

Zbiory Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego (BUW) liczą ponad 5 mln. dokumentów, w tym 276 tys. rękopisów. Wśród innych cennych kolekcji za- bytków rękopiśmiennych osobny zespół stanowią archiwalia, dotyczące hi- storii rozwoju prawa i sądownictwa na terenach Wielkiego Księstwa Litew- skiego (WKL). Przyjmuje się, że historia dokumentów archiwalnych Litwy nie przekracza granicy 1387 r., kiedy miasto Wilno jako pierwsze w WKL otrzymało prawa magdeburskie. Swoistość warunków geopolitycznych, w których kształtowała się państwowość Litwy, spowodowała, że **księgi akto- we** (jak wiele innych dokumentów historycznych) pisane były w różnych ję- zykach — łacińskim, ruskim, polskim, rosyjskim — w zależności od okresu oraz miejsca ich powstania. Mimo, że stanowią one ważne źródło poznania

kultury materialnej i duchowej, kwestia wykorzystywania ich w badaniach naukowych wciąż jeszcze pozostawia sporo do życzenia.

Cennych informacji na temat praktyki wymiaru sprawiedliwości, jak też innych aspektów życia społecznego i politycznego, między innymi — na temat sytuacji kulturowej i językowej w XVI–XIX ww., dostarcza przechowywana w BUW bogata kolekcja rękopiśmiennych akt sądowych, czyli ksiąg kancelarii ziemskich, grodzkich, a także podkomorskich WKL. Zawiera ona nawet 543 zespoły z lat 1540–1845, przeważnie — księgi wiłkomierskie, trockie, kowieńskie, upickie i żmudzkie¹. Do r. 1915 stanowiły one znaczną część olbrzymich zasobów Archiwum Centralnego Akt Dawnych w Wilnie (1852–1915; dalej — ACADW), skatalogizowanych oraz częściowo opisanych jeszcze na przełomie XIX–XX ww. [Горбачевский 1872; Спрогис 1902–1912]. Skrupulatnie sporządzone ówczesne katalogi nie straciły swojej aktualności do dnia dzisiejszego, opisów jednak doczekała się stosunkowo nieduża część kolekcji, przede wszystkim — księgi wiłkomierskie, upickie i rossieńskie [Спрогис 1902–1912, I–X]. W większości nie zawierają one danych paleograficznych i kodykologicznych. Oprócz tego czas, liczne przemieszczenia zasobów archiwalnych w w. XX oraz nie zawsze odpowiednie warunki przechowywania wpłynęły negatywnie na stan dokumentów, w wyniku czego duża część kolekcji wymaga konserwacji i restauracji. Prace restauracyjne napotykają na różnego typu trudności, między innymi z powodu wielkiej objętości zabytków: jeden zespół akt zawiera od 500 do 2000 kart. Ok. 20% zabytków do niedawna były w ogóle niedostępne dla czytelników.

Sytuacja zaczęła się naprawiać dopiero na początku XXI w., dzięki zainicjowaniu prac nad dygitalizacją rękopisów BUW², między innymi ksiąg sądowych. Ocyfrowaniu poddane zostały przede wszystkim zabytki najbardziej uszkodzone, których stan w większości pozwalał wcześniej na udostępnianie ich wyłącznie w postaci mikrofilmów. W tej chwili w pełni zdigitalizowanych zostało 18 zespołów akt: 2 księgi kowieńskie (z lat 1555–1565, 1581–1583), 1 upicka (1590–1592), 2 wiłkomierskie (1595–1688, 1625–1628), 2 trockie (1660–1661, 1677–1678) i 11 ksiąg żmudzkich (1584, 1589, 1592, 1595/1, 1595/2, 1595/3, 1596, 1597, 1599, 1604, 1646–1647). Są one dostępne na stronie internetowej BUW [VUB skaitmeninės kolekcijos]. Charakterystyczne, że prawie wszystkie ocyfrowane zespoły kolekcji — z wyjątkiem trzech — są spisane w języku ruskim (starobiałoruskim)³. W języku łacińskim sporządzona została *Księga akt magistratu kowieńskiego* (1555–1565), w polskim — dwie księgi trockie grodzkie. Starsza z nich, z lat 1660–1661, stanowi przedmiot niniejszej publikacji.

Księga, zaznaczona w katalogu BUW jako *Akta sądowe grodzkie trockie z lat 1660–1661 (Trakų pilies teismo aktai 1660–1661 m., sygn. F7-TPT,*

1660–1661), została przeze mnie wybrana jako obiekt badań, ponieważ nie doczekała się jak dotychczas nawet krótkiego opracowania, ani opisu. Celem niniejszej publikacji jest sporządzenie inwentarza analitycznego tego zespołu. Ze względu na objętość przygotowywanego do druku materiału musiałam go podzielić na trzy części. Niniejszy tekst stanowi część pierwszą opracowanego inwentarza i zawiera opisy dokumentów 1–200 (K. 1–209). Praca została wykonana w ramach projektu naukowego *Księgi sądowe WKL ze zbiorów BUW: cyfrowa baza danych*⁴, według którego do r. 2015 przewidziana jest dygitalizacja wszystkich opracowanych materiałów oraz stworzenie elektronicznego skorowidza nazw własnych i geograficznych.

Charakterystyka zabytku

Archiwum:	dział rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego
Sygnatury:	nowa: F7-TPT,1660-1661 stara (ACADW,1872 r.): 5957/3
Aktotwórcza:	kancelaria sądu grodzkiego trockiego
Tytuł:	oryginalny nie zachował się. W kartotece BUW: <i>Trakų pilies teismo aktai 1660–1661 m. (Akta sądowe grodzkie trockie z lat 1660–1661)</i>
Daty:	1660–1661
Rozmiar:	33x21x14
Oprawa:	brak
Foliacja:	877 k.
Język	przeważa polski z licznymi wpisami w języku ruskim, rzadko w łacińskim. Kilka dokumentów w języku ruskim.
Stan zachowania:	zabytek nie był jeszcze poddany konserwacji. Liczne karty uszkodzone mechanicznie, niektóre zawilgocone; liczne ubytki i miejsca nieczytelne.

Księga F7-TPT, 1660–1661 obejmuje okres 11/02/1660–24/08/1661 i składa się obecnie z 877 kart, mimo że według danych katalogu ACADW (1872 r.), pod koniec w. XIX zawierała ona nawet 2539 kart z l. 1660–1663 [Горбачевский 200]⁵, z czego wynika, że zachowało się tylko ok. 35% byłej zawartości zabytku. W związku z tym jednoznaczna identyfikacja niniejszej jednostki według wymienionych inwentarzy XIX-wiecznych nie jest pewna. Wpisy częściowo przemieszane chronologicznie i treściowo. Liczbowanie kart jest podwójne: obok starej foliacji (nie zawsze widocznej) występuje nowsza, wykonana ciemniejszym atramentem. Porównanie jednej a drugiej pozwala na wniosek, że część kart zaginęła. Wszystkie dokumenty opatrzone są własnoręcznymi podpisami urzędników, świadków i pisarza.

Księga stanowi typowy przykład tzw. *akt relacji* (łac. *acta relationum*), do których wpisywano dokumenty o charakterze niewieczystoksięgowym, przede wszystkim — zeznania urzędników (*relacje*) o dokonanych czynno-

ściach prawnych: np. z dostarczenia pozwu, wysłuchania skargi (*protestacji*), oglądania miejsca przestępstwa, wprowadzenia w posiadanie (*intromisje*). W miarę potrzeby wpisywano do nich też teksty testamentów, zastawów, posagów, taryf podatkowych, instrukcje.

Inwentarz *Akt grodzkich trockich [1660–1661]*

1. K. 1 v, r. 28–03–1660. Język polski. Tekst mocno uszkodzony.

*Relacja sędziego grodzkiego trockiego [...] Gorbaczewskiego w sprawie skargi Jana Bieleckiego na Jana Niewiarowskiego. Jakiszki*⁶.

2. K. 2 v, r. 1660–03–20. Język polski. Tekst mocno uszkodzony.

Protestacja pisarza grodzkiego trockiego Aleksandra [...] bińskiego z powodu szkód poczynionych mu przez poddanych jego Andrzeja i Jana Gierolów. Popiszki.

3. K. 3 v, r. 1660–03–20. Język polski. Tekst mocno uszkodzony.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie oskarżenia sług Anny Popowskiej — Jakuba Miniakowskiego, Jerzego Dubnina i Żvirblantisa — w kradzieży rzeczy [...] mulonisa. Smolnica.

4. K. 4 v, r. 1660–03–20. Język polski, ruski. Tekst częściowo uszkodzony.

Relacja generała woj. trockiego Michała Konstantynowicza w sprawie szkód poczynionych [...] Downarowiczównie Piotrowej przez Aleksandra Omulskiego. Krysztany.

5. K. 5 v, r. 1660–03–20. Język polski, ruski.

Rejestr szkód poczynionych Janowi Jakucianowi przez Gabriela Herbowskiego. Przy poręczeniu marszałka grodzkiego Krzysztofa Duchowieckiego. Rudziany.

6. K. 6 v, r. 1660–02–20. Język ruski. Na rewersie dopisek po polsku: *Kwit z procesu Sypiańskiego na Barszczewskiego.*

7. K. 7 v, r. 1660–02–20. Język polski.

Protestacja ziemianina Ferdynanda Rora z powodu najazdów rabunkowych gromady Mikołaja Niecieckiego na dwór i wsie liszkowskie.

8. K. 8 v, r; 9 v. 1660–02–20. Język: polski, ruski.

Rejestr szkód poczynionych we włości liszkowskiej podczas najazdów rabunkowych gromady Mikołaja Niecieckiego.

9. K. 10 v, r. 1660–02–24. Język polski, na rewersie dopisek w języku ruskim.

Relacja generałów pow. trockiego i wileńskiego Jana Szczuckiego i Jana Ejsymonta o wynikach rewizji w majątku Święte Jezioro.

10. K. 11 v, r. 1660–02–13. Język polski, na rewersie dopiski w języku ruskim.

Relacja generała pow. trockiego Wojciecha Jerzego Zwycewicza w sprawie skargi Andrzeja Stanisławowicza Sypiańskiego i Mikołaja Pawłowicza na Jana Barszczewskiego z powodu kradzieży siana.

11. K.: 12 v, r. 1660–02–24. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Jana Szczuckiego w sprawie szkód poczynionych we włości liszkowskiej przez gromadę zbrojną Mikołaja Niecieckiego.

12. K. 13 v, r. 1660–02–26. Język ruski.

Na rewersie dopiski po polsku: *W sprawie Żyda Łozdziejskiego. Roku*

1660–02–26 opowiadano na Urzędzie. W niebytności Podstarościego — Augustyn Jan Obrycki.

13. K. 14 v, r. 1660–02–28. Język polski.

Relacja generała pow. kowieńskiego Aleksandra Mordasewicza w sprawie skargi Jana Wenetowicza Downarowicza na Mikołaja Kuleszę.

14. K. 15 v, r. 1660–02–28. Język ruski.

Na rewersie dopisek po polsku: *Roku 1660–02–28 ten list Kwitacyjny JMSci [...] od Jaśnie Wielmożnego JMS Theodora Lackiego, Marszałka Nadwornego, w niebytności pana podstarościego do aktu wpisał Augustyn Jan Obrycki.*

15. K. 16 v, r. 1660–02–28. Język ruski.

Na rewersie dopisek po polsku: *Roku 1660–02–28 opowiadano na urzędzie. W niebytności pana podstarościego — Augustyn Jan Obrycki. W sprawie pana Porajewskiego.*

16. K. 17 v, r. 1660–02–11. Język polski.

Relacja generała woj. i pow. trockiego Wojciecha Jerzego Zwycewicza w sprawie skargi Piotra Batogowskiego na mieszkańców ejszyskiego siola Butrymańce Jana Baltruka i Stanisława Powcewicza. Jacewicze.

17. K. 18 v, r. 1660–02–20. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Michała Steckiewicza na chorągiew dragońską stolnika i komendanta wileńskiego Kazimierza Chwaliboga Żeromskiego. Żejmy.

18. K. 19 v. 1660–02–20. Język polski, ruski.

Skarga podkomorzego trockiego Jana Władysława Montygajło na młodzieńca Jasudowicza, syna trockiego ziemianina Andrzeja Jasudowicza.

19. K. 20 v, r. 1660–03–[...]. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Jeronima Ejnarowicza na dragonię kapitanów Kondonera i Rosensztejna. Żejmy.

20. K. 21 v, r. 1660–03–02. Język polski.

Skarga ziemianina pow. grodzieńskiego Macieja Hrynaszkiewicza i jego małżonki Krystyny na dragonię pułkownika Judyckiego.

21. K. 22 v, r. 1660–03–04. Język polski. Na lewym marginesie v. dopiski po łacinie.

Skarga pułkownikowej Marianny Niewiarowskiej na Jana Kazimierza [Bo]lisława Bieleckiego i na Michała Jana Straufa z powodu napadu rabunkowego. Dobrzyńwce.

22. K. 23 v, r; 24 v, r. 1660–03–06. Język polski.

Aktykacja listu asekuracyjnego Macieja Franciszka Strusa, podstolego drogickiego, w sprawie wydzierżawienia majątności Wembry (Dawłudyszki) w pow. kowieńskim.

23. K. 25 v, r. 1660–03–07. Język polski.

Skarga kniazia Aszmana Osmanowicza na szlachciców Dawida Reyzowskiego, Krzysztofa Bańkowskiego, Marcina Kłosowskiego, Stanisława Giejstora z powodu najazdu rabunkowego.

24. K. 26 v, r. 1660–03–07. Język polski, ruski.

Wypis z ksiąg wojewódzkich miasta Siemna z dn. 1655–11–27: *skarga ziemianki pow. oszmiańskiego Halszki Brokunówny Wustgankowej Krugierowej na poddanych Eunomii Olskiej, którzy okrutnie zamordowali jej małżonka Wustganka Krugiera.*

25. K. 27 v, r. 1660–03–20. Język polski, wtrącenia w języku ruskim.

Relacja woźnego trockiego Michała

Kuncewicza w sprawie skargi Magdaleny Janowej Kłosowskiej z powodu napadu na nią ziemianina Andrzeja Hrehorowicza. Miedniki.

26. K. 28 v, r. 1660–03–10. Język ruski. Na rewersie dopisek po polsku: *1660–03–10 opowiadano na Urzędzie Trockim. Podstarości trocki.*

27. K. 29 v, r. 1660–03–15. Język ruski, dopiski na r. po polsku.

Relacja Dmitrego Zbohdanowicza w sprawie skargi na chorągiew dragońską kapitana Jerzego Rosentreta.

28. K. 30 v, r. 1660–03–24. Język polski, ruski.

Wniosek sądowy w sprawie skargi Zofii Podhajskiej Janowej Szyszlinej na Adama Wasiliewicza Sorokę z powodu przywłaszczenia jej gruntów we wsi Mankuny (woj. trockie).

29. K. 31 v, r. 1660–03–28. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego w sprawie wejścia Kazimierza Giejsztorza i jego siostrzenicy Urszuli Janowny Michniewiczówny w posiadanie majątku Podpunie w pow. kowieńskim.

30. K. 32 v, r. 1660–03–28. Język polski. Na lewym marginesie dopiski po rusku.

Pozew sądowy Kazimierza Giejsztorza przeciwko Andrzejowi i Mikołajowi Nowickim w sprawie majątku Podpunie.

31. K. 33 v, r; 34 v, r. 1660–03–20. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Jerzego Skórki w sprawie skargi ziemianina woj. trockiego Kazimierza Władysława Bieleckiego na komendanta chorągwi dragońskiej Jana Niewiarowskiego.

32. K. 35 v, r. 1660–03–28. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Kazimierza Władysława Bieleckiego na

komendanta chorągwi dragońskiej Jana Niewiarowskiego z powodu najazdu rabunkowego.

33. K. 36 v, r. 1660–03–29. Język polski, ruski.

Intromisja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego w sprawie wejścia Franciszka i Krystyny Woydagów w posiadanie majątku Jendrzejowiczyna (woj. trockie).

34. K. 37 v, r. 1660–03–28. Język polski, ruski.

Relacja Mikołaja Franciszka Rossochackiego, sędziego ziemskiego trockiego, pisarza a skarbowego WXL, poświadczająca, że Woyciech Izdebski, archydiakon smoleński, pleban preński i birszański, zapłacił do skarbu Rzeczpospolitej podymne za lata 1655–1659.

35. K. 38 v, r. 1660–04–01. Język polski.

Skarga skarbowego trockiego Ferdynanda Rora na Stanisława Lipnickiego z powodu napadu rabunkowego na dzierżawę sejnięską F. Rora.

36. K. 39 v, r. 1660–04–01. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego [brak nazwiska] poświadczająca rany Jakuba Szuki, skaleczonego przez Jana Chelchowskiego. Popowce (woj. trockie).

37. K. 40 v, r. 1660–04–02. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michala Kuncewicza z oglądania śladów boju, uczynionego przez poddanych Jana Niewiarowskiego w mieście Simno 1660-03-29. Podsiemnicze.

38. K. 41 v, r. 1660–04–02. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Stanisława Targońskiego i jego małżonki Potencji Karenżanki Targońskiej na rotmistrza Jana Niewiarowskiego z powodu napadu zbrojnego. Podsiemnicze.

39. K. 42 v, r. 1660–04–02. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie skargi Stanisława Targońskiego na burmistrza simnieńskiego Stephana Jedwabnickiego. Simno.

40. K. 43 v, r. 1660–04–02. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Stanisława Targońskiego i jego małżonki Potencji Karężanki Targońskiej na burmistrza simnieńskiego Stephana Jedwabnickiego i na mieszczanina Adama Żebrowskiego z powodu boju, uczynionego przez poddanych burmistrza. Simno.

41. K. 44 v, r. 1660–04–02. Język ruski.

42. K. 45 v, r. 1660–04–02. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Daniela Jendrzewskiego z oglądania śladów boju i grabieży, uczynionych przez Stanisława i Krzysztofa Monczuńskich. Jurrzyszki (pow. trocki).

43. K. 46 v, r. 1660–04–06. Język polski, ruski.

Atestacja generała pow. grodzieńskiego Olbrychta Dombrowskiego w sprawie sfalszowania jego podpisu i pieczętki przez ziemianina pow. wilkomirskiego Theofila Skopa. Sawsobojary.

44. K. 47 v, r. 1660–04–06. Język polski, ruski.

Skarga ziemianina pow. wilkomirskiego Theofila Skopa na szlachcica Łukasza Kościeleckiego i jego małżonkę Helenę Grudziszewską Kościelecką o próbę zabicia T. Skopa oraz o podpalenie jego domu w Popiechach (woj. trockie).

45. K. 48 v, r. 1660–04–03. Język polski, ruski.

Oblata rozkazu hetmana wielkiego WXL Pawła Jana Sapiehy z dn. 1660–

03–28, wydanego komendantowi brzeskiemu Konstantemu Jarmołowiczowi.

46. K. 49 v, r. 1660–04–03. Język ruski. Na rewersie dopisek po polsku: *W sprawie p. Szuki.*

47. K. 50 v, r; 51 v, r. 1660–04–02. Język polski, ruski.

Rejestr wpływów pieniężnych Kapituły Wileńskiej w latach 1657–1660 sporządzony przez pułkownika Samuela Dornałowicza.

48. K. 52 v, r. Język ruski. Na rewersie dopisek po polsku: *W sprawie pp. Boromirskich.*

49. K. 53 v, r. 1660–04–13. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie skargi simieńskich Żydów na akcyznych Jana Markiewicza i Jana Jowszycy. Simno.

50. K. 54 v, r (góra). 1660–04–15. Język polski.

Skarga ziemianina pow. kowieńskiego Gabryela Stogniewa na Mikołaja Jacuńskiego, syna ziemianina trockiego Macieja Jacuńskiego. Sipowicze.

51. K. 54 v, r (dół). 1660–04–13. Język polski.

Skarga simieńskich Żydów na akcyznych Jana Markiewicza i Jana Jowszycy. Simno.

52. K. 55 v, r. 1660–04–15. Język polski, ruski.

Relacja generała pow. wilkomirskiego Stanisława Kapuścińskiego w sprawie skargi Hanny Sniecińskiej Kazimierzowej Hlynieckiej na Krystynę Czywelankę Janową Zdzychowską i jej zięcia, Rafała Prohulbickiego. Cesarka (pow. wilkomirski).

53. K. 56 v, r. 1660–04–15. Język polski, ruski.

Skarga ziemianki pow. wilkomirskiego Hanny Sniecińskiej Kazimierzo-

wej Hlynieckiej na Krystynę Czywelankę Janową Zdzichowską i jej zięcia, Rafała Progulbickiego, w sprawie gruntów w majątności Cesarka.

54. K. 57 v, r; 58 v. 1660–04–16. Język polski, ruski.

Aktykacja testamentu Aleksandra Woyzbuna z dn. 1660–01–06. Kurciszki.

55. K. 59 v, r. 1660–04–20. Język polski.

Protestacja rotmistrza chorągwi tatarskiej Sielima Abramowicza z towarzyszami przeciwko pułkownikowi, sędziemu ziemskiemu mozyrskiemu Samuelowi Oskirce. Wilkomierz.

56. K. 60 v, r. 1660–04–20. Język polski, ruski.

Relacja generała pow. trockiego Wojciecha Jerzego Zwicewicza w sprawie skargi Samuela Zboromirskiego na Aleksandra Serputowskiego.

57. K. 61 v, r; 62 v. 1660–04–22. Język polski, ruski.

Aktykacja Rejestru szkód, poczynionych ziemianinowi pow. pińskiego Aleksandrowi Lipskiemu przez Aleksandra Radlińskiego ze współnikami.

58. K. 63 v, r. 1660–04–22. Język polski.

Protestacja ziemianina pow. pińskiego Aleksandra Lipskiego z powodu najazdu rabunkowego na jego majątność Rajcy.

59. K. 64 v, r; 65 v, r. 1660–04–20. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Jana Dombrowskiego potwierdzająca wejście Samuela Czarnoruckiego i małżonki jego Anny Bohaterowiczówny w posiadanie majątku Jancewicze (woj. mińskie).

60. K. 66 v, r. 1660–04–25. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Krzysztofa Masłowskiego z małżonką Do-

rotą Gudziejewską Masłowską na Kazimierza Hryniewicza i jego małżonkę Maryannę Gudziejewską Hryniewiczową.

61. K. 67 v, r. 1660–04–25. Język polski.

Protestacja instygatora WXL Stanisława Ordy przeciwko rotmistrzowi Stanisławowi Lipnickiemu z powodu najazdu rabunkowego. Sejwy.

62. K. 68 v, r. Język polski. Nieczytelny: wypłowiady atrament.

63. K. 69 v, r. 1660–04–28. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego w sprawie darowizny majątku Wawa przez ziemianina Aleksandra Jana Szławańskiego jego synowi Janowi Szławańskiemu.

64. K. 70 v, r; 71 v, r. 1660–04–16. Język polski, ruski.

Aktykacja testamentu Samuela Łackiego z dn. 1660–03–31 na rzecz małżonki.

65. K. 72 v, r. 1660–04–29. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego w sprawie wieczystego przekazania przez Magdalenę Giesztoranę Andrzejówą Gudziejewską siedliska przy jej dworze Giejsztory (woj. trockie) Krzysztofowi Masłowskiemu i jego małżonce Krystynie Gudziejewskiej Masłowskiej.

66. K. 73 v, r. 1660–04–29. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Daniela Jędrzejewskiego w sprawie skargi Jakuba Szuki na mieszczanina żosleńskiego Jana Gamania. Łódzdieje.

67. K. 74 v, r. 1660–04–29. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Jakuba Szuki na mieszczanina żosleńskiego Jana Gamania z powodu okrutnego

pobicia kijem slugi Szuki Jana Gryszkiewicza. Łódzkie.

68. K. 75 v, r. 1660–05–02. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. grodzieńskiego Olbrychta Dąbrowskiego w sprawie skargi ziemianina woj. trockiego Kazimierza Bykowskiego i jego małżonki Anny Bukuntówny Bykowskiej o niewykonanie zobowiązania pieniężnego przez Kazimierza Bukunta.

69. K. 76 v, r. 1660–05–02. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie poświadczenia okrutnego zabicia Murzy Brużyńskiego, syna kniazia Janusza Silima Nowicza-Brużyńskiego. Simno.

70. K. 77 v, r. 1660–05–02. Język polski.

Protestacja siemieńskiego ziemianina kniazia Janusza Silima Nowicza-Brużyńskiego w sprawie zabicia jego syna Murzy Murzyńskiego Brużyńskiego przez kniazia Samuela Jankiewicza.

71. K. 78 v, r. 1660–05–03. Język polski, ruski.

Manifestacja mścislawskiego ziemianina Jana Kopańskiego w sprawie odzyskania ruchomości i nieruchomości, straconych podczas najazdów wojsk moskiewskich w l. 1654–1660.

72. K. 79 v, r. 1660–05–03. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Jerzego Skórki w sprawie skargi ziemianina woj. trockiego Michała Sokołowskiego na złočynystwa swoich poddanych — Gryga Degucianisa i Jasiuka Tursela.

73. K. 80 v, r. 1660–05–07. Język polski.

Skarga plebana siemieńskiego, archydiakona smoleńskiego, księdza Wojciecha Izdebskiego na urzędnika siemieńskiego Jana Wołoczkę.

74. K. 81 v, r. 1660–05–07. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza z oglądania ran ubogich ze szpitala siemieńskiego, skaleczonych przez urzędnika siemieńskiego Jana Wołoczkę.

75. K. 82 v, r. 1660–05–07. Język polski.

Skarga plebana siemieńskiego, archydiakona smoleńskiego, księdza Wojciecha Izdebskiego na sekretarza JKM-ści, arendarza siemieńskiego Endrycha Tyminka i na małżonkę jego Zofię Tyminkową w sprawie nieoddania dziesięciny kościelnej.

76. K. 83 v, r. 1660–05–08. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego i pow. grodzieńskiego Olbrychta Dąbrowskiego w sprawie skargi Zelmana Kalmanowicza i Dawida Marduchowicza na łódzkiego lantwojta Mikołaja Kościeleckiego.

77. K. 84 v, r. 1660–05–10. Język polski.

Relacja generała pow. trockiego Wojciecha Jerzego Zwycewicza z oglądania ran służącej Samuela Zboromirskiego Magdaleny, pobitej przez Stefana Zasztowta i Macieja Janowicza.

78. K. 85 v, r. 1660–05–12. Język polski.

Relacja podwojewództwo trockiego Krzysztofa Tyszkiewicza w sprawie skargi łódzkiego lantwojta Mikołaja Kościeleckiego na burmistrza łódzkiego Stefana Słowackiego, na rajcę Kazimierza Smolewicza, na ławnika Jerzego Bobrowicza, na pisarza Mikołaja Matulewicza i na całą Radę Łódziską.

79. K. 86 v. 1660–05–12. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Jana Buszkowskiego z powodu najaz-

du rabunkowego na dwór Kleszczówkę, dokonanego przez chorągwie dragońskie majora Szreha i pułkownika Bromera.

80. K. 86 v, r; 87 v, r. 1660–05–12. Język polski, ruski.

Relacja generała pow. trockiego Jerzego Skórki potwierdzająca szkody poczynione Janowi Buszkowskiemu podczas najazdu rabunkowego na jego dwór Kleszczówkę (woj. trockie).

81. K. 88 v, r. 1660–05–15. Język polski.

Oświadczenie podstarościego trockiego Walentego Hrynaszkiewicza o kradzieży dwóch koni z majątności Korkutoty w województwie trockim.

82. K. 89 v, r. 1660–05–15. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Jakuba Kuncewicza w sprawie skaleczeń poczynionych Janowi Mackańskiemu przez Daniela Gudziańskiego i Dawida Dulkiwicza. Kurniszki (woj. trockie).

83. K. 90 v, r. 1660–05–15. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Marcina Kłosowskiego przeciwko oskarżeniu go w napadzie rabunkowym na kniazia Aszmana Osmanowicza.

84. K. 91 v, r. 1660–05–15. Język ruski, polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Jana Mackańskiego na Daniela Gudziańskiego i Dawida Dulkiwicza, którzy 1660–05–08 napadli na niego w Kurniszkach i mocno go skaleczyli.

85. K. 92 v, r. 1660–05–15. Język polski, ruski.

Skarga wielmożnego Mikołaja Dohłata Isajkowskiego na ziemianina Jerzego Kościalkowskiego z powodu napadu rabunkowego na urzędnika wileńskiego Stefana Zdanowicza. Sużany (pow. wilkomirski).

86. K. 93 v, r. 1660–05–16. Język polski.

Relacja generała nadwornego Kazimierza Jerzego Plichty, potwierdzająca zobowiązanie ziemianina trockiego Wojciecha Krzyżanowskiego do wypłaty 1000 kop Mateuszowi Gabryelowi Margiewiczowi. Szostakowo (woj. trockie).

87. K. 94 v, r. 1660–05–16. Język polski.

Skarga Mateusza Gabryela Margiewiczza, sługi wojewody wileńskiego, na Bazylego Nargielewicza i Wojciecha Krzyżanowskiego z powodu kradzieży konia.

88. K. 95 v, r. 1660–05–18. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego, wezwanego przez ziemianina trockiego Marcina Pacuka do oglądania konia, zabitego przez ziemianina trockiego Stanisława Dobrana.

89. K. 96 v, r. 1660–05–18. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Michala Konstantynowicza w sprawie skargi mieszczan miasta Merecz na burmistrza mereckiego Stefana Arcieńskiego, na lantwojta Adama Jana Tollatowicza oraz na kapitana Jana Urbanowskiego.

90. K. 97 v, r. 1660–06–30. Język polski. Tekst mocno uszkodzony.

Skarga ziemianina Krzysztofa Eynarowicza.

91. K. 98 v, r. 1660–07–01. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Olbrychta Dąbrowskiego w sprawie wydzierżawienia przez Jerzego Woyzbuna i jego małżonkę Magdalenę Rakintównę Jerzynę Woyzbunową gruntów w Kurcyniszkach (woj. trockie) Krzysztofowi Kasprowiczowi Rozanowiczowi.

92. K. 99 v, r. 1660–07–01. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Piotra Klidzi w sprawie skargi Żydów simnieńskich Jakuba Isakowicza i Mendelia Jakubowicza na burmistrza mereckiego Stefana Arcieńskiego i na lantwojta Adama Jana Tollatowicza.

93. K. 100 v, r. 1660–06–30. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Dmitrego Bohdanowicza na Adama Michałowskiego z powodu napadu rabunkowego w obozie pod Wilkomierzem.

94. K. 101 v, r. 1660–07–01. Język polski.

Oświadczenie księdza Kaspera Smolewskiego, plebana daugowskiego, w sprawie strat poniesionych przez niego podczas najazdu wojsk moskiewskich na miasteczko Daugi w czerwcu 1660 r.

95. K. 102 v, r. 1660–07–01. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Aleksandra Stankiewicza i jego małżonki Alszki Stankiewiczowej na ziemianina woj. trockiego Stanisława Dowoynę z powodu najazdu rabunkowego na folwark Stankiewiczów Krywiany.

96. K. 102 r, 103 v, r. 1660–07–01. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Piotra Plichty w sprawie skargi ziemianina woj. trockiego Aleksandra Stankiewicza i jego małżonki Alszki Stankiewiczowej na ziemianina woj. trockiego Stanisława Dowoynę z powodu najazdu rabunkowego na folwark Stankiewiczów Krywiany.

97. K. 104 v, r. Język ruski.

98. K. 105 v, r. 1660–07–05. Język polski.

Skarga pisarza grodzkiego połockiego Tomasza Hercyka na towarzysza rajtarskiego z pułku Niewiarowskich

Theodora Bohusza z powodu bezprawnej rekrutacji do wojska szlachcica Pawłowicza.

99. K. 106 v, r. 1660–07–02. Język polski. Tekst mocno uszkodzony.

Skarga ziemianina Lipińskiego na Zaborowskiego.

100. K. 107 v. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Zapis asekuracyjny podstarościego preńskiego Jakuba Robaczewskiego w sprawie wydania wynagrodzenia pieniężnego deputatom z pułku Niewiarowskiego: Samuelowi Łomejce, Adamowi Krepsztulowi, Teodorowi Bohuszowi, Ko(n)stantemu Danilewiczowi.

101. K. 108 v, r. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Jerzego Skórki w sprawie wyrównania szkody wyrządzonej Władysławowi Bieleckiemu przez Kazimierza Ejdziatowicza. Jakiszki (woj. trockie).

102. K. 109 v, r; 110 v, r. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Skarga ziemianina trockiego i lubelskiego Władysława Bieleckiego na Kazimierza Ejdziatowicza i jego małżonkę Lucję Orłowską Ejdziatowiczową w sprawie naruszenia przez nich umowy obligacyjnej.

103. K. 111 v, r. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Relacja generała nadwornego woj. trockiego Jerzego Skórki w sprawie skargi podstarościego wiżańskiego Wojciecha Krzysztofa Wolka na Stanisława Sobolewskiego.

104. K. 112 v, r. 1660–07–03. Język polski.

Relacja generała nadwornego woj. trockiego Jerzego Skórki w sprawie skargi Jana Buszkowskiego na podstarościego wiżańskiego Wojciecha Krzysztofa

Wolka z powodu bezprawnego zatrzymania Mikołaja Wierzbowskiego.

105. K. 113 v, r. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Skarga Stanisława Sobolewskiego na podstarościego wiżańskiego Wojciecha Krzysztofa Wolka z powodu zorganizowania napadu na S. Sobolewskiego i jego małżonkę Katarzynę Buszkowską Sobolewską w domu Mikołaja Wierzbowskiego w Wiżanach.

106. K. 114 v, r. 1660–07–03. Język polski.

Skarga Jana Buszkowskiego na podstarościego wiżańskiego Wojciecha Krzysztofa Wolka z powodu bezprawnego wsadzenia do więzienia podwładnego J. Buszkowskiego Mikołaja Wierzbowskiego.

107. K. 115 v, r. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Relacja generała nadwornego woj. trockiego Jerzego Skórki w sprawie skargi podstarościego wiżańskiego Wojciecha Krzysztofa Wolka na Stanisława Sobolewskiego z powodu zorganizowania najeżdzu zbrojnego na dwór W. K. Wolka w Wiżanach (pow. grodzieński).

108. K. 116 v, r. 1660–07–03. Język polski.

Relacja generała nadwornego woj. trockiego Jerzego Skórki z przesłuchania podstarościego wiżańskiego Wojciecha Krzysztofa Wolka i pułkownikowej Stanisławowej Lipnickiej w sprawie wyjaśnienia przyczyn zatrzymania i uwięzienia szlachcica Bobrowskiego, podwładnego Stanisława Sobolewskiego.

109. K. 117 v, r. 1660–07–03. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Jana Dąbrowskiego potwierdzająca niespłacenie długu w terminie Stanisławowi Dobranowi przez Andrzeja Ryszkiewicza.

110. K. 118 v, r. 1660–07–05. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie zabicia mieszkańca wsi Anginiki Marcina Piotruszy przez sług ziemianina woj. trockiego Jana Markiewicza.

111. K. 119 v, r. 1660–07–05. Język polski.

Protestacja Łukasza Dobulewicza, krakopolskiego namiestnika podskarbiego i hetmana polnego WXL Wincentego Corwina Gosiewskiego, przeciwko ziemianinowi woj. trockiego Janowi Markiewiczowi z powodu zabicia przez jego sług mieszkańca wsi Anginiki Marcina Piotruszy.

112. K. 120 v, r. 1660–07–05. Język polski.

Relacja generała woj. wileńskiego Jana Butkiewicza w sprawie spustoszenia dworów i folwarków siemnieńskich i metelskich, spisana na prośbę Piotra Rokotańskiego, sługi referendarzowej i pisarzowej WXL, starościny nowodworskiej, siemnieńskiej i metelskiej Armii Sapieżanki Stanisławowej Naruszczykowej.

113. K. 121 v, r. 1660–07–06. Język polski, ruski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie wycinania i wypalania lasu w majątku Oteśniki przez poddanych starosty budowieckiego, wojta siemnieńskiego Stephana Niewiarowskiego.

114. K. 122 v, r. 1660–07–06. Język polski, ruski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Stanisława Gonszewskiego, spisany na prośbę Magdaleny Adamówny Giejsztorówny Andrzejowej Gudziejewskiej, w sprawie dożywotnego przekazania części jej folwarku Giejsztory (woj. trockie), Kazimierzowi Hryniewiczowi i

jego małżonce Maryjannie Gudziejewskiej Kazimierzowej Hryniewiczowej.

115. K. 123 v, r, 124 v, r. 1660–07–07. Język polski, ruski.

Aktykacja testamentu Bohdanny Makarskiej Janowej Nieciszewskiej: całe swoje mienie ruchome i nieruchome zapisuje ona mężowi Janowi Nieciszewskiemu oraz dzieciom.

116. K. 125 v, r. 1660–07–10. Język polski, ruski.

Manifestacja ziemianina woj. trockiego Dmitrego Zbohdanowicza w sprawie odzyskania pieniędzy i rzeczy zastawionych przez kniazia tatarskiego Bazarowskiego ze wsi Ordosz w r. 1655.

117. K. 126 v, r. 1660–07–10. Język polski.

Protestacja sędziny ziemskiej trockiej Anny Buchowieckiej Dmitrowej Bychowcowej przeciwko towarzyszowi chorągwi Kroszyńskiego Burskiemu z powodu najazdu rabunkowego na jej dwór Habramowicze.

118. K. 127 v, r. 1660–07–12. Język polski.

Intromisja generałów woj. trockiego Adama Soroki i Daniela Jendrzewskiego w sprawie przekazania przez Hannę Pietkiewiczównę Białkowską siedmiu włók ziemi w jej folwarku Polinkowskim (pow. upicki) w posiadanie rotmistrzowi Dawidowi Baranowskiemu.

119. K. 128 v, r. 1660–07–15. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Michała Kuncewicza, spisana na prośbę koniuszego woj. witebskiego Jozepha Jakimowicza-Hołowni w sprawie skutków pożaru w jego dworze Guściany (inaczej Trakiniki) w woj. Trockim.

120. K. 129 v, r. 1660–07–15. Język polski.

Protestacja ziemianina trockiego, koniuszego woj. witebskiego Jozepha Jaki-

mowicza-Hołowni w sprawie splonięcia ważnych dokumentów, między innymi obligów na stolnika WXL Wincentego Corwina Gosiewskiego, podczas pożaru w dworze Guściany (Trakiniki) w woj. trockim.

121. K. 130 v, r. 1660–07–15. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Piotra Klidzi w sprawie przekazania przez starościca szmeltyńskiego Samuela Swaba jednej włoki ziemi w jego majątności Jackowskiej (woj. trockie) w posesję Jerzemu Woyzbunowi i jego bratowej Maryjannie Zaleskiej Aleksandrowej Woyzbunowej prawem zastawnym.

122. K. 131 v, r. 1660–07–15. Język polski, ruski.

Protestacja podstarościego puńskiego Jerzego Makowieckiego z powodu podrobienia papierów na monopolium tabaczne w powiecie trockim, łódzieskim i szyrwincim przez Kazimierza Eydziatowicza i Żyda Lewko.

123. K. 132 v, r. 1660–07–15. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Jana Szczuckiego w sprawie oskarżenia Kazimierza Eydziatowicza i Żyda Lewko o podrobienie papierów na monopolium tabaczne w powiecie trockim, łódzieskim i szyrwincim.

124. K. 133 v, r. 1660–07–16. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Krzysztofa Olszewskiego w sprawie odszkodowania za straty poniesione przez niego w folwarku Oteśniki (woj. trocki) z winy podkomorzego witebskiego Symeona Karola Ogińskiego i jego małżonki Theodory Kiwakówny Ogińskiej.

125. K. 134 v, r. 1660–07–15. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie potwierdzenia szkód poczynionych Krzysztofowi

Olszewskiemu w jego majątności Oteśni-ki (woj. trockie) przez podkomorzego witebskiego Symeona Karola Ogińskiego.

126. K. 135 v, r. 1660–07–16. Język polski.

Rejestr szkód poczynionych ziemianinowi woj. trockiego Krzysztofowi Olszewskiemu w l. 1659–1660 w jego majątności Oteśni-ki w woj. trockim przez podkomorzego witebskiego Symeona Karola Ogińskiego i jego małżonkę Theodorę Kiwakównę Ogińską.

127. K. 136 v, r. 1660–07–18. Język polski.

Protestacja ziemianina pow. trockiego Krzysztopha Talatowicza i jego małżonki Ewy Kientanówny Krzysztofowej Talatowiczowej z powodu próby przywłaszczenia ich gruntów w folwarku Sanożęci przez ziemianina pow. trockiego Jana Michajłowicza Wieckowicza.

128. K. 136 r, 137 v, r. 1660–07–18. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Michała Konstantynowicza potwierdzająca próbę przywłaszczenia gruntów Krzysztopha Talatowicza w folwarku Sanożęci przez ziemianina trockiego Jana Michajłowicza Wieckowicza.

129. K. 138 v, r. 1660–07–20. Język polski.

Intromisja generała woj. trockiego Piotra Klidzi, wprowadzająca Pawła Michnicza i jego żonę Eufrozynię Agrypiankę w posiadanie gruntów w folwarku Bitowtowicze (woj. trockie), sprzedanych im przez ziemianina woj. trockiego Wojciecha Antoniewicza i jego córkę Annę Antoniewiczównę.

130. K. 139 v, r. 1660–07–20. Język polski, ruski.

Protestacja obywatela woj. trockiego Jerzego Iwaszkiewicza przeciwko ziemianinowi woj. trockiego Janowi Chelstowskiemu i jego małżonce Annie

Jachnowskiej Janowej Chelstowskiej z powodu zorganizowania przez nich rabunkowego napadu na dom Iwaszkiewiczów we wsi Buryszki (woj. trockie).

131. K. 140 v, r. 1660–07–20. Język polski.

Relacja generała pow. wilkomirskiego Marcina Grabowskiego w sprawie potwierdzenia szkód poczynionych ziemianinowi Alexandrowi Sycińskiemu w jego majątku Antonaty w woj. trockim podczas rabunkowego najazdu podwładnych rotmistrza Krzysztofa Odachowskiego.

132. K. 141 v, r. 1660–07–20. Język polski.

Protestacja ziemianina Alexandra Sycińskiego i jego małżonki Anny Kalinickiej Sycińskiej z powodu rabunkowego napadu podwładnych rotmistrza chorągwi kozackiej Krzysztofa Odachowskiego na dwór Sycińskich Antonaty (woj. trockie).

133. K. 142 v, r; 143 v: język ruski. K. 143 v, r: język polski. Tekst nieczytelny: wypłowiały atrament. *Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie Iwaszkiewicza.*

134. K. 144 v. 1660–07–20. Język polski.

Protestacja ziemianki pow. kowieńskiego Geni Szyrwińskiej Andrzejowej Siemionowiczowej z powodu bezprawnego przywłaszczenia jej gruntów w majątności Lepolaty (pow. kowieński) przez jej dziewierza Michała Siemionowicza.

135. K. 145 v, r. 1660–07–20. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Wojciecha Jerzego Zwycewicza w sprawie potwierdzenia szkód poczynionych ziemiance pow. kowieńskiego Geni Szyrwińskiej Andrzejowej Siemionowiczowej przez jej dziewierza Michała Siemionowicza.

136. K. 146 v, r. 1660–07–21. Język polski, ruski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Jakuba Ozmiejewskiego z powodu zamachu na jego zdrowie i mienie we dworze Otara (woj. trockim) przez ziemianina woj. trockiego Jana Chelstowskiego z synami.

137. K. 147 v, r. 1660–07–23. Język polski, ruski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Stanisława Dowoyny z powodu kradzieży pieniędzy, rzeczy oraz konia. Złoczyńca nieznany.

138. K. 148 v, r. 1660–07–30. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego w sprawie potwierdzenia szkód poczynionych ziemianom woj. trockiego Jerzemu Woyzbunowi i jego małżonce Magdalenie Rakintównie Jerzynie Woyzbynowej podczas najazdu rabunkowego na ich dwór w Kurciniszkach (woj. trockie), zorganizowanego przez Aleksandra, Andrzeja i Michała Woyzbunów.

139. K. 149 v, r; 150 v, r. 1660–07–30. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Jerzego Woyzbuna, jego małżonki Magdaleny Rakintówny Jerzyny Woyzbynowej z powodu najazdu rabunkowego na ich dwór w Kurciniszkach (woj. trockie), zorganizowanego przez Aleksandra, Andrzeja i Michała Woyzbunów.

140. K. 151 v. 1660–07–30. Język polski.

Protestacja ziemianina pow. trockiego Krzysztopha Olszewskiego z powodu szkód poczynionych mu przez poddanych ziemianina trockiego Jerzego Dziewiałtowskiego w wyniku wycięcia oraz wielokrotnej kradzieży drzewa z lasu Olszewskiego w jego majątności Oteśniki.

141. K. 151 v, r. 1660–07–30. Język polski.

Relacja woźnego woj. trockiego Michała Kuncewicza w sprawie potwierdzenia szkód poczynionych ziemianinowi pow. trockiego Krzysztophowi Olszewskiemu przez poddanych ziemianina trockiego Jerzego Dziewiałtowskiego w wyniku wycięcia i kradzieży drzewa z lasu Olszewskiego w jego majątności Oteśniki.

142. K. 152 v, r; 153 v. Początek i zakończenie po rusku.

Tekst polski: *Kopia rozkazu króla Jana Kazimierza z dn. 1660–06–30 w sprawie przedłużenia terminu podatku powszechnego na utrzymanie pokoju ze Szwecją.*

143. K. 154 v, r. 1660–08–01. Język polski.

Protestacja obywatelki pow. kowieńskiego woj. trockiego Jagnieszki Łosiówny Janowej Drasieykowej z powodu szkód poczynionych jej przez towarzyszy chorągwi tatarskiej rotmistrza Rejzeńskiego w jej majątku Telakunie (pow. kowieński).

144. K. 155 v, r. 1660–08–03. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Hieronima Simonowicza z powodu szkód poczynionych mu przez towarzyszy chorągwi Roguckiego podczas najazdu rabunkowego na jego dwór i majątności Balwierzyski w woj. trockim.

145. K. 156 v, r. 1660–08–03. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Jakuba Szuki z powodu najazdu rabunkowego na jego dwór Poporcie (woj. trockie), dokonanego przez żołnierzy z wojska oboźnego WXL Michała Paca.

146. K. 157 v, r; 158 v, r. 1660–08–03. Język ruski, polski.

Rejestr obligów i długów, splaconych przez Stanisława Przewłockiego na

rozkazanie podkomorzego grodzieńskiego Stanisława Masalskiego. Sporządzony przez komornika woj. trockiego Mateusza Gabryela Margiewicza.

147. K. 159 v. 1660–08–05. Język polski, ruski.

Oblata przywileju z dn. 1657–08–18, nadanego marszałkowi nadwornemu WXL Teodorowi Lackiemu przez króla Jana Kazimierza za zasługi wojenne: wprowadzenie w posiadanie folwarku Skrobucia (Skrobnawy).

148. K. 159 v, r. 1660–08–05. Język polski.

Oblata przywileju z dn. 1656–12–12, nadanego marszałkowi nadwornemu WXL Teodorowi Lackiemu przez króla Jana Kazimierza za zasługi wojenne: wprowadzenie w posiadanie majątku Czerniany (woj. trockie).

149. K. 159 r, 160 v. 1660–08–05. Język polski.

Oblata przywileju króla Jana Kazimierza dla marszałka nadwornego WXL Teodora Lackiego z dn. 1656–11–12: potwierdza prawo Lackiego do starostwa raduńskiego oraz do folwarku Czerlany (pow. kowieński).

150. K. 160 v, r. 1660–08–05. Język polski.

Aktkacja przywileju króla Jana Kazimierza dla marszałka nadwornego WXL Teodora Lackiego z dn. 1653–07–26: potwierdza prawo Lackiego do starostwa niemonojckiego.

151. K. 161 v, r. 1660–08–05. Język polski, ruski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Jakuba Kuncewicza w sprawie wejścia ziemianina woj. trockiego Mikołaja Antoniewicza w posiadanie majątku Żyliń (woj. trockie), odziedziczonym po nieboszczyku Janie Antoniewiczu.

152. K. 162 v, r. 1660–08–06. Język polski.

Protestacja starosty olkinickiego i roslawskiego, administratora szawelskiego i kobryńskiego Pawła [...] z powodu najazdu rabunkowego na Olkieni, dokonanego przez chorągiew rotmistrza Dawida Reyzewskiego.

153. K. 163 v, r. 1660–08–06. Język polski, ruski.

Protestacja Macieja Borowskiego, sługi sędziny ziemskiej trockiej Anny Buchowieckiej Dmitrowej Bychowcowej, z powodu najazdu rabunkowego na dwór Abramowicze (woj. trockie), dokonanego przez chorągiew husarską Kazimierza i Antoniego Siesickich.

154. K. 164 v, r. 1660–08–08. Język polski, ruski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Michała Ko(n)stantynowicza w sprawie wejścia ziemianina Krzysztofa Olszewskiego w posiadanie pustych gruntów w majątności Montowciszki (woj. trockie), sprzedanych mu przez Jana Pawłowicza Jacuńskiego.

155. K. 165 v, r. 1660–08–08. Język polski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Michała Ko(n)stantynowicza potwierdzający umowę sprzedaży przez Krzysztofa Piotrowicza Jacuńskiego i jego małżonkę Barbarę Łukaszównę Sawiczównę Krzysztofową Jacuńską pustych gruntów w majątności Montowciszki (woj. trockie) ziemianinowi Krzysztofowi Olszewskiemu z małżonką Krystyną Jelcówną.

156. K. 166 v, r. 1660–08–10. Język polski, ruski.

Kwit generała woj. trockiego Stanisława Talatowicza poświadczający, że 1660–08–03 on, w obecności świadków – szlachciców Jana i Stanisława Radgowskich, wydał Samuelowi i Simsie Czyrykiewiczom kopię listu Wojewody Trockiego Mikołaja Stephana Paca w

sprawie Żydów Karaimów mieszkających w Trokach.

157. K. 167 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Protestacja ziemian pow. kowieńskiego woj. trockiego Aleksandra, Andrzeja i Michała Jakubowiczów Woyzbunów w sprawie bezprawnego użytkowania ich gruntów w majątności Kurciniszki (woj. trockie) przez Aleksandra i Jerzego Janowiczów Woyzbunów z małżonkami — Marianną Zaleską Aleksandrową Woyzbunową i Magdaleną Rakintówną Jerzyną Woyzbynową.

158. K. 168 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Kwit relacyjny generalów woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego i Piotra Klidzi, potwierdzający bezprawne użytkowanie przez Aleksandra i Jerzego Janowiczów Woyzbunów z małżonkami gruntów w majątności Kurciniszki, należących według prawa dziedzicznego ziemianom woj. trockiego Aleksandrowi, Andrzejowi i Michałowi Jakubowiczom Woyzbunom.

159. K. 169 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Aleksandra Woyzbuna z powodu nieoddania mu długu w wysokości 40 zł polskich przez jego sąsiada Józefa Jakimowicza-Holownię.

160. K. 170 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Andrzeja Woyzbuna (Wojzbuna) z powodu kradzieży różnych rzeczy oraz poczynienia mu innych szkód przez jego poddanego Jana Batagowskiego.

161. K. 171 v, r. 1660–08–10. Język ruski, łaciński, polski.

Aktykacja listu króla Władysława Czwartego w sprawie pozwolenia Katarzynie Woyniance, małżonce starosty

brzeskiego Prokopa Leśnowolskiego, na przekazanie majątku Mankuny we wsi Jakubowicze Wojciechowi Tolwińskiemu z małżonką Zofią Podhayską.

162. K. 172 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Olbrychta Dombrowskiego w sprawie skargi burmistrza łódzkiego Stefana Stałowieckiego na Żydów łódzkich.

163. K. 173 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Protestacja Tomasza Gibla w sprawie nieoddania mu długu przez jego zięcia i córkę $\frac{3}{4}$ chorążycza nowogrodzkiego Aleksandra Szwyckowskiego i Katarzynie Gibłównę Aleksandrową Szwyckowską.

164. K. 174 v, r. 1660–08–10. Język polski.

Protestacja podkomorzyny połockiej Szczęsny Pudominówny Dusiackiej Krzysztofowej Korsakowej w sprawie kradzieży różnych rzeczy oraz pieniędzy z jej dworów Ostrowiec (w woj. oszmiańskim) oraz Zalesie (w woj. połockim) przez jej służących — Helenę Piekarównę i Hrehorego Kuchciana.

165. K. 175 v, r. 1660–08–11. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Piotra Klidzi w sprawie potwierdzenia szkód poczynionych ziemianinowi woj. trockiego Janowi Jabłońskiemu w jego majątności Gryciuny podczas najazdu rabunkowego zorganizowanego przez Władysława Tura.

166. K. 176 v, r. 1660–08–11. Język polski, ruski.

Protestacja wojewodziny brzeskiej, starościny przewalskiej Elizabet Szwabówny Tewłaszewskiej z powodu bezprawnych czynków byłego starosty przewalskiego Krzysztofa Użłowskiego i jego małżonki Hanny Kuminówny Użłowskiej podczas ich starostwa.

167. K. 177 v, r. 1660–08–11. Język ruski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Jana Jabłańskiego z powodu szkód, poczynionych mu w jego majątności Gryciuny (woj. trockie) podczas najazdu rabunkowego, zorganizowanego przez Władysława Tura.

168. K. 178 v, r. 1660–08–12. Język ruski, polski.

Oblata listu króla Jana Kazimierza do referendarza WXL wielbnego księdza Jerzego Niewiarowskiego z dn. 1660–07–19 w sprawie skargi poddanych ekonomii olickiej.

169. K. 179 v, r; 180 v, r. 1660–08–12. Język polski.

Aktykacja testamentu Heleny Laszkowskiej Krzysztofowej Rondomańskiej z dn. 1660–08–08: pewne sumy pieniężne oraz majątek Minogany (woj. trockie) przekazuje dzieciom, wyznaczając jako opiekunów podkomorzego trockiego Jana Władysława Montygajłę, stolnika trockiego Mikołaja Bychowca i Aleksandra Jermolicza Makarowicza.

170. K. 181 v, r. 1660–08–12. Język polski.

Protestacja Żyda Mojżesza Aszarowicza zamieszkałego w Wysokim Dworze z powodu nieoddania mu długu w wysokości 150 zł przez ziemianina woj. trockiego Andrzeja Rużewicza.

171. K. 182 v, r. 1660–08–12. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego w sprawie potwierdzenia ran i szkód, poczynionych Michałowi Niepołońskiemu, słudze referendarzowej WXL, starościny siemnieńskiej, metelskiej i uszpolskiej Stanisławowej Naruszewiczowej, przez ziemianina Piotra Rokotańskiego we dworze Metel (woj. trockie).

172. K. 183 v, r. 1660–08–12. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. wileńskiego Michała Niepołońskiego, sługi i urzędnika referendarzowej WXL starościny siemnieńskiej i uszpolskiej Stanisławowej Naruszewiczowej, w sprawie poczynienia mu ran i szkód przez ziemianina woj. trockiego Piotra Rokotańskiego.

173. K. 184 v, r. 1660–08–12. Język polski.

Kwit relacyjny generała woj. trockiego Jana Szczuckiego i generała pow. grodzieńskiego Olbrychta Dąbrowskiego potwierdzający brak udziału lantwojta miasta Łódzkiej Mikołaja Kościeleckiego we wprowadzeniu podatku akcyzowego w Łódzkiej.

174. K. 185 v, r. 1660–08–12. Język polski, ruski.

Kwit relacyjny generała woj. trockiego Jana Szczuckiego i generała pow. grodzieńskiego Olbrychta Dąbrowskiego potwierdzający brak udziału lantwojta miasta Łódzkiej Mikołaja Kościeleckiego we wprowadzeniu podatku akcyzowego w Łódzkiej.

175. K. 186 v. 1660–08–15. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Stanisława Iwaszewskiego potwierdzająca fakt utraty dokumentów — przywilejów, obligów, kwitów intromisyjnych — przez ziemianina Aleksandra Żeromskiego w jego dworze Obela (woj. trockie) podczas jego ucieczki przed wojskiem moskiewskim.

176. K. 186 r. 1660–08–15. Język polski.

Oświadczenie ziemianina woj. trockiego Aleksandra Żeromskiego w sprawie utraty przez niego dokumentów — przywilejów, obligów, kwitów intromisyjnych $\frac{3}{4}$ podczas jego ucieczki przed wojskiem moskiewskim.

177. K. 187 v, r. 1660–08–15. Język polski.

Protestacja towarzystwa chorągwi kozackiej z wojska oboźnego WXL Michała Paca w sprawie zdrady oraz przejścia na stronę nieprzyjaciela wojewodzica brzeskiego Stanisława Masalskiego podczas wojny z Moskwą w r. 1656.

178. K. 188 v, r. 1660–08–16. Język polski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Jana Dąbrowskiego potwierdzający wejście Reginy Ogińskiej Wolterowej Korfowej w posiadanie majątku ruchomego i nieruchomego po swoim małżonku, ciwunie woj. trockiego, starości zygwołskim Wolterze Korfie.

179. K. 189 v, r. 1660–08–17. Język polski.

Protestacja ziemianina pow. oszmiańskiego Krzysztofa Wondolkowskiego w sprawie poczynienia mu wielkich szkód przez generałowicza Jana Michałowicza Konstantynowicza podczas włamania się do jego domu w Monwidach (woj. trockie).

180. K. 190 v, r; 191 v. 1660–08–17. Język ruski.

Protestacja ziemianina woj. wileńskiego Salomona Dawydowicza i jego małżonki Hanny Korsakówny Dawydowiczowej w sprawie pobicia Dawydowicza i jego sług podczas napadu zorganizowanego przez Justynę Kugiewiczównę Samuelową Wilejkową.

181. K. 191 r. 1660–08–17. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Aleksandra Stankiewicza w sprawie potwierdzenia ran i skaleczeń poczynionych ziemianinowi woj. wileńskiego Salomonowi Dawydowiczowi i jego sługom podczas napadu zorganizowanego przez Justynę Kugiewiczównę Samuelową Wilejkową.

182. K. 192 v, r. 1660–08–18. Język polski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Michała Konstantynowicza potwierdzający wejście Krzysztofa Olszewskiego w posiadanie gruntów Piwnych, przekazanych mu przez Krzysztofa Jacuńskiego.

183. K. 193 v, r. 1660–08–19. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Michała Konstantynowicza z przesłuchania świadków w sprawie pogroźek na życie i zdrowie burmistrza olickiego Pawła Klimińskiego ze strony Stanisława Dobrana.

184. K. 194 v, r. 1660–08–19. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego i połockiego Michała Gadomskiego w sprawie pogroźek oraz zamachu na jego życie i mienie ze strony komendanta olickiego księdza Mikołaja Puzowicza.

185. K. 195 v, r. 1660–08–19. Język polski.

Relacja generała woj. trockiego Michała Kuncewicza z przesłuchania świadków w sprawie pogroźek na życie i mienie ziemianina woj. trockiego i połockiego Michała Gadomskiego ze strony komendanta olickiego księdza Mikołaja Puzowicza.

186. K. 196 v, r. 1660–08–20. Język polski, ruski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Pawła Michnicza z powodu poczynienia mu wielkich szkód przez generała woj. trockiego Jakuba Kuncewicza z małżonką Krystyną Kuncewiczową podczas włamania się do domu Michniczów w Bitowtowiczach (woj. trockie).

187. K. 197 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Protestacja ziemian woj. trockiego Kazimierza Łokickiego i jego małżon-

ki Eleny Pileckiej Łokickiej w sprawie naruszenia przez obywatela pow. grodzieńskiego Mikołaja Godaczewskiego z małżonką Katarzyną Jołaczkową Godaczewską umowy o dzierżawę majątku Szostakowo.

188. K. 198 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Relacja generała dwornego pow. kowieńskiego Wawrzyńca Obiecanowskiego w sprawie oskarżenia ziemianina kowieńskiego Stanisława Iwaszkiewicza o napad rabunkowy na służbę chorążego nadwornego WXL pułkownika Konstantina Paca.

189. K. 199 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Skarga ziemianina woj. trockiego Samuela Turlaja, towarzysza chorągwi wielmożnego Marciana Ogińskiego, na urzędników magistratu wileńskiego Jana Ohurcewicza, Jana Kukowicza, Mikołaja Zypłę i in., którzy nie chcieli przekazać mu kamienicy przy ul. Ostrej zgodnie z przywilejem królewskim.

190. K. 200 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Andrzeja Kazimierza Skorobohatego w sprawie wykradzenia mu różnych rzeczy, zakopanych na terenie dworu Rudawka podczas najazdu wojsk moskiewskich w 1659 r.

191. K. 201 v, r. 1660–08–20. Język polski, ruski.

Protestacja ziemianina woj. trockiego Adama Mackiewicza z powodu najazdu rabunkowego na jego majątek Metelica (woj. trockie), dokonanego w dn. 1660–08–15 przez jego sąsiada Kazimierza Bukąta z poddanyymi.

192. K. 202 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Protestacja obywatela miasta Łoździeje Jana Illicza w sprawie kradzieży

z jego domu przez nieznanne mu osoby ważnych dokumentów majątkowych.

193. K. 203 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Skarga chorążego nadwornego WXL pułkownika Konstantina Paca na ziemianina kowieńskiego Stanisława Iwaszkiewicza, który zorganizował napad rabunkowy na służbę Paca, Żyda Bieniasza Danielewicza, podczas jego wyjazdu do Kiejdan.

194. K. 204 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Jana Dąbrowskiego, poświadczający wejście ciwunowej birzmańskiej Heleny Zawiszanki Samuelowej Janowej Lackiej w posiadanie majątku Mostołtowicze (woj. trockie) po śmierci jej małżonka, ciwuna birzmańskiego Samuela Jana Lackiego.

195. K. 205 v, r. 1660–08–20. Język polski, ruski.

Kwit intromisyjny generałów woj. trockiego Jana Dąbrowskiego i Michała Kuncewicza, poświadczający wejście Samuela Turlaja, towarzysza chorągwi Marciana Ogińskiego, w posiadanie nieruchomości w Wilnie przy ul. Ostrej, przekazanej mu od kupca wileńskiego Hrehorego Morozza zgodnie z przywilejem królewskim z dn. 1657–08–04 r.

196. K. 206 v, r. 1660–08–20. Język polski.

Kwit intromisyjny generała woj. trockiego Jana Dąbrowskiego, poświadczający wejście ciwunowej birzmańskiej Heleny Zawiszankę Samuelowej Janowej Lackiej w posiadanie majątku Mostołtowicze (woj. trockie) po śmierci jej małżonka, ciwuna birzmańskiego Samuela Jana Lackiego.

197. K. 207 v. 1660–08–22. Język polski, ruski.

Protestacja ziemianina woj. trockie-

go Jerzego Kutylewskiego z małżonką Zofią Rumbowiczówną z powodu najazdu rabunkowego na ich majątek Płaszka (pow. kowieński), dokonanego przez rotmistrza chorągwi tatarskiej Dawida Baranowskiego z towarzyszami.

198. K. 207 v, r. Język polski, ruski.

Relacja generała woj. trockiego Piotra Klidzi w sprawie oskarżenia rotmistrza chorągwi tatarskiej Dawida Baranowskiego o napad rabunkowy na majątek ziemianina Jerzego Kutylewskiego Płaszka w powiecie kowieńskim.

199. K. 208 v, r. 1660–08–22. Język polski.

Skarga ziemianina woj. wileńskiego i trockiego Symona Kurowicza i jego

małżonki Katarzyny Obugielanki Symonowej Kurowiczowej na Daniela Pawłowicza Strawińskiego, który wykradł różne rzeczy, zakopane przez Kurowiczów na polu bohdanowskim (woj. trockie) podczas najazdu wojsk moskiewskich w 1655 r.

200. K. 209 v, r. 1660–08–25. Język polski.

Relacja generalów woj. trockiego Alexandra Stankiewicza i Daniela Jendrzewskiego w sprawie oskarżenia dragonii pułkownika Siesickiego, podstolego wilkomierskiego, o wielokrotne najazdy rabunkowe na majątki wielmożnego Alexandra Ogińskiego, kasztelana trockiego.

PRZYPISY

¹ Niektóre księgi żmudzkie znalazły się też w Litewskiej Bibliotece Narodowej, księgi powiatu wileńskiego przechowywane są głównie w Centralnym Archiwum Republiki Litewskiej.

² Szczegółowe informacje na temat etapów dygitalizacji rękopisów BUW są dostępne na stronie: <http://www.mb.vu.lt/vub-projektai>

³ *Język ruski* (inaczej *starobiałoruski, prosty*) — dawny język wschodniosłowiański, który funkcjonował w WKL jako język państwowy i urzędowy do 1696 r., kiedy w WKL ostatecznie ustaliła się supremacja języka polskiego.

⁴ *LDK Teismų knyga, saugomą VUB, skaitmeninimas ir raštų duomenų bazės sudarymas*, Nr. LIT-5-19, zgodnie z Państwowym programem rozwoju badań lituanistycznych w l. 2009–2015.

⁵ Ogółem katalog z r. 1872 zawiera wpisy o 46 zespołach akt grodzkich trockich z lat 1642–1806 [Каталог 200–201].

⁶ Imiona i nazwy geograficzne podaję w ortografii oryginalnej.

ŹRÓDŁA

F7-TPT, 1660-1661 = *Księga akt grodzkich trockich, 1660-1661/ Trakų pilies teismo aktai 1660–1661 m.* Biblioteka Uniwersytetu Wileńskiego. Sygn.: F7-TPT, 1660–1661. Strona internetowa: <http://gluosnis.vu.lt/biblio/dperziura.pradzia?nr=4> (10.05.2013).

VUB skaitmeninės kolekcijos: LDK teismų knygos. Strona internetowa: <http://gluosnis.vu.lt/biblio/dperziura.sarasas> (10.05.2013).

BIBLIOGRAFIJA

- Dąbkowski P., 1926: *Palestra i księgi sądowe ziemskie i grodzkie w dawnej Polsce*. Lwów.
- Epaveldas. *Lietuvos istorinių vietovardžių, asmenvardžių ir laikotarpių paieška*. Prieiga per internetą: <http://www.epaveldas.lt/web/guest/tezauro-paieska> (2013-05-20).
- Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategija: patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 493, *Valstybės žinios*, t. 66, 19–29.
- Vilimas D., 1998: Seniausios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemės teismų knygos (iki 1589 m.) Lietuvos Respublikos archyvuose, in *Lietuvos Metrika. 1991–1996 metų tyrinėjimai*. Sud. Kiaupa Z., Urbanavičius A. Vilnius, 238–254.
- Акты, издаваемые Виленскою комиссиею для разбора древних актов, 1865–1915*. Т. 1–39. Вильна.
- Акты Литовско-Русского государства, 1897–1899*. Вып. 1. Т. 2. Москва.
- Горбачевский Н.И., 1872: *Каталог древним книгам губерний: Виленской, Гродненской, Минской и Ковенской, также книгам некоторых судов губерний Могилевской и Смоленской, хранящимся ныне в Центральном архиве в Вильне*. Вильна.
- Описание рукописного отделения Виленской публичной библиотеки, 1898*: Т. 3. Вильно.
- Спрогис И.Я., 1901–1912: *Опись документов Виленского центрального архива древних актовых книг*. Т. 1–10, Вильна.

E-mail: viktorija.usinskiene@gmail.com

Maj 2013 r.

VIKTORIJA UŠINSKIENĖ

*Trakų pilies teismo aktų knyga [1660–1661]
iš Vilniaus universiteto bibliotekos kolekcijos*

LDK teismų knygos, atspindinčios plačią politinę ir socialinę Lietuvos istorijos panoramą, yra viena įdomiausių VUB kolekcijų. Ją sudaro 543 rankraštinųjų dokumentų rinkiniai (1540–1845), kurie istoriškai buvo Vilniaus centrinio senųjų aktų archyvo (1852–1915) fondų sudedamoji dalis. Dėl apimamo laikotarpio trukmės ir kalbinių ypatybių (tekstai lenkų, lotynų, kanceliarine slavų, rusų kalbomis), teismų knygos gali būti naudojamos vykdant diachroninius LDK kultūros tyrinėjimus, jos yra svarbus kalbų istorijos šaltinis. Straipsnyje pristatoma iki šiol nenagrinėta *Trakų pilies teismo aktų knyga [1660–1661]*, pateikiami ją sudarančių dokumentų trumpi aprašai. Straipsnis parengtas įgyvendinant Lietuvos mokslo tarybos finansuotą mokslo tyrimų projektą „LDK Teismų knygų, saugomų VUB, skaitmeninimas ir raštų duomenų bazės sudarymas“, Nr. LIT-5-19.